

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 14/1 2025 s. 252-271, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

ÖZEL EĞİTİM MÜZİK DERS KİTAPLARININ DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ*

Azize MEYANCI**

Türker EROL***

Geliş Tarihi: 29 Mayıs 2024

Kabul Tarihi: 22 Haziran 2024

Öz

Eğitim materyallerinin değerleri şekillendirme konusundaki önemi günümüz eğitim yaklaşımlarında giderek daha fazla vurgulanmaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, farklı eğitim kademelerindeki (İlkokul I. Kademe 1-4. sınıflar, Ortaokul II. Kademe 5-8. sınıflar, Lise III. Kademe 9-12. sınıflar) ve özel eğitim meslek liselerinde okuyan hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik müzik derslerinde uygulanan değerler eğitiminin etkinliğini değerlendirmektir. Çalışmada, müzik ders kitaplarında yer alan şarkı sözlerinin kök değerleri nasıl temsil edildiği analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, sevgi, vatanseverlik ve dostluk gibi belirli kök değerlerin sıkça işlendiği; buna karşın dürüstlük, saygı ve yardımseverlik gibi önemli değerlerin neredeyse hiç temsil edilmediğini ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, müzik derslerinin, öğrencilerin ahlaki ve etik gelişimine daha kapsamlı bir katkı sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesi gerektiğini göstermektedir. Eğitim politikası yapıcılar, eğitimciler, müzik öğretmenleri ve özel eğitim uzmanları, hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrenciler için daha etkili ve kapsayıcı müzik eğitim programları geliştirmek üzere bu bulguları dikkate almasının fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Değerler, özel eğitim, müzik eğitimi.

ANALYSIS OF SPECIAL EDUCATION MUSIC TEXTBOOKS IN TERMS OF VALUES EDUCATION

Abstract

The importance of educational materials in shaping values is increasingly emphasized in today's educational approaches. In this context, the purpose of the study is to evaluate the effectiveness of values education implemented in music classes for students with mild intellectual disabilities attending different educational levels (Primary School First Stage Grades 1-4, Middle School Second Stage Grades 5-8, High School Third Stage Grades 9-12) and in vocational special education high schools. In the study, it was analyzed how the root values of the lyrics in music textbooks were represented. The findings

* Bu makale, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Bilim Dalı'nda yüksek lisans öğrencisi Azize Meyancı tarafından hazırlanma aşamasında olan "Özel Eğitim Müzik Ders Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezindeki veriler kullanılarak yazılmıştır.

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Bilim Dalı, azize58@hotmail.com

*** Doç. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi, trkerol76@gmail.com

revealed that certain core values such as love, patriotism, and friendship are frequently addressed; however, significant values like honesty, respect, and altruism are almost entirely unrepresented. These results indicate that music lessons need to be restructured to provide a more comprehensive contribution to the moral and ethical development of students. It is suggested that education policymakers, educators, music teachers, and special education experts consider these findings to develop more effective and inclusive music education programs for students with mild intellectual disabilities.

Keywords: Values, special education, music education.

Giriş

Değer kavramı birçok bilim dalında özellikle üzerinde durulan bir kavramdır. Bütün bilim dalları değerleri kendi bakış açısı ile yorumlamış ve kendi görüşlerini ortaya koymuşlardır. Bu sebeple bilim dalları arasında ortak noktaya varılamadığı için birden fazla tanım ortaya çıkmıştır (Demir, 2018, s. 12). Bütün toplumların kendilerine ait değerlerinin maddi ve manevi olmak üzere iki şekli vardır. Maddi değerler; bir milletin sahip olduğu mimari, el sanatları, araç gereç, giyim ve kuşam gibi fiziki varlığı olan her şey maddi değerleri oluşturur. Değerlerin soyut olan kısmını manevi değerler oluşturur. Bunlar düşünce inanç ve tutumlardır (Fırat, 2021, s. 10). Değerlerin önem kazanmasında bireylerin sosyal hayatında değerlerin belirleyici olması yatmaktadır (Kuşdil ve Kağıtçıbaşı, 2000, s. 60). Ülkemizde ise 2005 yılından itibaren değerler eğitimi resmî eğitim programı aracılığıyla verilmeye başlanmıştır (Kahramanoğlu, 2019, s. 828). Değerlerin çeşitliliği ve bu değerlerin eğitimdeki yeri, tüm bilim dallarında geniş bir yelpazede ele alınmıştır. Bu değerlerin eğitimdeki yerleşimi ve işlenişi, özellikle özel eğitim gibi özelleştirilmiş öğrenme yaklaşımlarında daha da önem kazanmaktadır.

Özel eğitim, farklı öğrenme ihtiyaçlarına sahip bireylerin gereksinimlerini karşılamak amacıyla tasarlanmış özelleştirilmiş bir öğrenme yaklaşımını ifade eder. Özel bireyler; belirli nedenler sonucu, eğitiminde zorluk yaşayan ve bunun sonucu uzmanların destekleyici eğitimine ihtiyaç duyan çocuklardır (Sandall ve Schwartz, 2014, s. 23). Millî Eğitim Bakanlığı 30471 sayılı özel eğitim hizmetleri yönetmeliğinde özel eğitim; var olan özellikleri sebebiyle yaşlılarından belirgin oranda farklılık gözlemlenen çocukların, akademik ve toplumsal gereksinimlerini sağlamak için oluşturulan programlar ve uzman kişilerce, doğru ortamda gerçekleştirilen eğitimidir şeklinde tanımlanmıştır (MEB, 2018). Özel gereksinime sahip bireylerin, eğitim ihtiyaçları, yeterlilikleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kapasitelerini en üst düzeyde kullanmaları, üst öğrenime, meslek hayatına ve toplumsal yaşama hazırlanmalarını sağlamaktadır (Gülşahin, 2019, s. 11). Müzik, bu özel eğitim süreçlerinin önemli bir parçasını oluşturur. Özel eğitimde müzik, etkili sonuçlar elde edilen önemli bir alan olarak öne çıkmaktadır. Kırşehirli (2011), zihinsel engelli çocuklara öz bakım becerilerinin şarkı yoluyla öğretildiği bir çalışmada, müziğin zincir beceri öğretiminde ne kadar etkili olduğunu raporlamıştır. Ayrıca, Önal (2010)'ın otistik çocuklar üzerinde yürüttüğü müzik eğitimi çalışmasında, müziğin problem davranışlarda azalma sağladığı ve çocukların grupta kaynaşma becerilerini geliştirdiği belirlenmiştir. Bu bulgular, müziğin özel eğitimdeki etkinliğini ve çeşitli zorluklarla karşılaşan bireyler üzerindeki pozitif etkisini vurgulamaktadır. Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerle müzik etkinlikleri yürütülürken bir takım farklılıklarla karşılaşılabilir. Örneğin; bireyler göz kontağı kurmakta, yönergeleri izlemekte, verilen görevleri tek başına tamamlamakta ve grup aktivitelerine katılmakta güçlük yaşayabilirler. Bunların yanı sıra bireyler etkinlik esnasında kendisine veya çevresine zarar verebilecek davranışlarda bulunabilir, dil gelişimindeki gecikme nedeniyle şarkılara katılamayabilir veya soruları yanıtsız bırakabilirler (MEB, 2014, s. 6). Pektaş, Düzkantar

ve Yurga, (2016) araştırmalarında, Malatya merkezli özel eğitim kurumlarına devam eden 20 özel gereksinimli çocuğun ebeveynleri ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, ebeveynlerin büyük bir çoğunluğu özel eğitim programları içinde müzikal etkinliklerin yer almasının önemini vurgulamıştır. Ebeveynler, bu tür etkinliklerin çocuklarının sosyal ve iletişim becerileri ile dil gelişimi üzerinde olumlu ve kalıcı etkiler yaratabileceğini belirtmişlerdir.

Bu çalışmanın amacı, I. kademe (1, 2, 3 ve 4. sınıf), II. kademe (5, 6, 7 ve 8. sınıf), III. kademe (9, 10, 11 ve 12. sınıf) ve meslek liselerinde okuyan hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik müzik derslerinde uygulanan değerler eğitiminin etkinliğini incelemektir. Çalışmada, eğitimciler, müzik öğretmenleri ve özel eğitim uzmanlarına, hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin eğitimine yönelik daha kapsamlı ve etkili müzik programları geliştirebilmek için gerekli bilgi ve anlayışı sağlamayı hedeflenmektedir. Çalışma hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin I. kademe, II. kademe, III. kademe ve meslek liseleri müzik ders kitapları ile sınırlıdır. Bu bağlamda araştırmanın problem durumu, “Özel eğitim müzik ders kitaplarında yer alan kök değerler nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Problem durumu doğrultusunda 4 alt problem belirlenmiştir:

- Müzik ve oyun I. kademe (1, 2, 3 ve 4. sınıf) müzik ders kitabında geçen kök değerler nelerdir?
- Müzik ve oyun II. kademe (5, 6, 7 ve 8. sınıf) müzik ders kitabında geçen kök değerler nelerdir?
- Müzik ve oyun III. kademe (9, 10, 11 ve 12. sınıf) müzik ders kitabında geçen kök değerler nelerdir?
- Özel Eğitim Meslek Okulu müzik ders kitabında geçen kök değerler nelerdir?

1. Yöntem

Bu çalışmada, hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik hazırlanan müzik ders kitaplarının değerler eğitimi bağlamında nitel bir perspektiften incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında, doküman analizi yöntemi kullanılarak ilgili yazılı materyaller detaylı bir şekilde incelenmiştir. Yıldırım ve şimşek (2013) tarafından tanımlandığı üzere, doküman analizi, araştırmanın odaklandığı konu hakkında bilgi veren yazılı kaynakların sistemli bir şekilde değerlendirilmesini içerir. Bu yöntem, Karasar (2015) tarafından aktarıldığı üzere, konuyla ilgili mevcut belge ve kayıtların araştırmada veri kaynağı olarak kullanıldığı bir teknik olarak tanımlanır. Araştırmada, ilgili ders kitapları betimsel analiz çerçevesinde ele alınmıştır, bu sebeple doküman incelemesi yöntemi tercih edilmiştir.

1.1. Araştırmanın Veri Toplama Kaynağı

Çalışmanın veri toplama kaynağını 2023-2024 eğitim ve öğretim döneminde kullanılan “I. kademe (1, 2, 3 ve 4. sınıf), II. kademe (5, 6, 7 ve 8. sınıf), III. kademe (9, 10, 11 ve 12. sınıf) ve Özel Eğitim Meslek Okulu Müzik Eğitimi” kitapları oluşurmaktadır.

I. kademe müzik ders kitabı hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik 1, 2, 3 ve 4. sınıflarını kapsayacak şekilde, 122 sayfa; II. kademe 5, 6, 7 ve 8. sınıflarını kapsayacak şekilde 143 sayfa, III. kademe 9, 10, 11 sınıflarını kapsayacak şekilde 94 sayfa tek kitap olarak basılmıştır. Bu 3 kitabın 4 yazarı, 1 editörü, 1 dil uzmanı ve 3 görsel tasarım ve

resimleme uzmanı olduğu görülmüştür. İç kapaktan sonra sırasıyla İstiklal Marşı, Andımız / Gençliğe Hitabe, Mustafa Kemal Atatürk resmi, içindekiler sayfası ve kitabımızı tanıyalım yer almıştır. Kitap ders işleme sistemi olarak ünite olarak bölünmemiş, öğrenme alanı olarak adlandırılmıştır. Ders işleme akışı “dinleme-söyleme-çalma”, müziksel algı ve bilgilendirme”, “oyun ve hareket”, “müzik kültürü”, müziksel yaratıcılık” olmak üzere 5 öğrenme alanı ve notalarıyla şarkılarımız ve türkülerimiz olarak 6 bölümde tasarlanmıştır. Kitapların tamamı renkli olarak basılmıştır.

Özel Eğitim Meslek Okulu müzik eğitimi kitabı hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan meslek okulu öğrencilerini kapsayacak şekilde, 118 sayfa tek kitap olarak basılmıştır. Bu kitabın 3 yazarı, 1 editörü, 1 dil uzmanı, 2 görsel tasarım ve resimleme uzmanı, 1 program geliştirme uzmanı, 1 ölçme değerlendirme uzmanı ve 1 rehberlik uzmanı olduğu görülmüştür. İç kapaktan sonra sırasıyla İstiklal Marşı, Gençliğe Hitabe, Mustafa Kemal Atatürk resmi ve içindekiler sayfası yer almıştır. Kitap ders işleme sistemi “ses, hız ve ritim, müziğimizde tür, çalgılarımız, İstiklal Marşı ve Atatürk” olarak 5 üniteye ayrılmıştır. Kitabın tamamı renkli olarak basılmıştır.

1.2. Araştırmanın Veri Toplama Tekniği ve Analizi

Bu çalışmanın veri toplama sürecinde doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, konu hakkında kapsamlı bilgilere ulaşmayı amaçlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 223). Araştırma sürecinde, hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin işlemiş olduğu I. kademe (1, 2, 3 ve 4. sınıf), II. kademe (5, 6, 7 ve 8. sınıf), III. kademe (9, 10, 11 ve 12. sınıf) ve meslek liseleri müzik ders kitapları incelenmiş, kitapta geçen kök değerler detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Öğretim programlarında yer alan kök değerler, adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverliktir.

Müzik ders kitabı kademelere ayrılmış, şarkılarda geçen kök değerler tespit edilmiştir. Müzik Kitapları tema ve kodlara ayrılmış, şarkılar I. kademe (1, 2, 3 ve 4. sınıf) için İ1, İ2, İ3,... (Bkz. Ek 1); II. kademe (5, 6, 7 ve 8. sınıf) için O1, O2, O3,... (Bkz. Ek 2); III. kademe (9, 10, 11 ve 12. sınıf) için L1, L2, L3,... (Bkz. Ek 3) ve meslek liseleri müzik ders kitapları için de M1, M2, M3,... (Bkz. Ek 4) olarak değerlendirilmiştir. Bazı örnek değerler, temsil ettiği alıntılarla sunulmuştur.

2. Bulgular

Çalışmada “Müzik ve oyun I. kademe (1, 2, 3 ve 4. sınıf) müzik ders kitabında geçen kök değerler nelerdir?” soruna ait bulgular tema (değer), kod, geçme sayısı ve şarkı kodu ile tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: I. Kademe (1, 2, 3 ve 4. Sınıf) Müzik Ders Kitabında Geçen Değerler (Dayı, Yılmaz, Koç, Karlıdağ, 2020, s. 33-120)*

Tema (Değer)	Kod	Sayı	Şarkı
Öz denetim	Kuralla uyma	2	İ1
	İstendik davranış kazanma	8	İ20
Sevgi	Sevgiliye duyulan	6	İ2, İ18
	İnsana duyulan	1	İ2,
	Millet sevgisi	1	İ4,
	Atatürk sevgisi	6	İ4,İ6
	Doğa sevgisi	2	İ8

	Peygamber sevgisi	1	İ8
	Hayvan sevgisi	7	İ9, İ14
	Müzik sevgisi	7	İ16, İ17
	Öğretmen sevgisi	2	İ17
	Anne sevgisi	1	İ21
	Okul sevgisi	1	İ21
Dostluk	Arkadaş	1	İ2,
Saygı	İnsan	1	İ2
Adalet	Özgürlük	1	İ4
Sorumluluk	Millî bilinç	3	İ4, İ6
	Planlama	2	İ11
Vatanseverlik	Ecdat	2	İ6, İ15
	Kahramanlık	4	İ6, İ15
	Cumhuriyet	1	İ6
	Vatani korumak	1	İ7

*Tablo 1'deki şarkı kodlarının açıklamaları Ek 1'de verilmiştir.

Tablo 1, ilköğretim birinci kademedeki (1, 2, 3 ve 4. sınıflar) müzik ders kitabında yer alan değerleri tematik olarak sıralamaktadır. “Öz denetim” teması altında, “kuralla uyma” kodu ile iki şarkı (İ1) ve “istendik davranış kazanma” kodu ile sekiz şarkı (İ20) bulunmaktadır. “Sevgi” teması, çeşitli alt kategorilere ayrılmıştır: sevgiliye duyulan sevgi için altı şarkı (İ2, İ18), insana duyulan sevgi için bir şarkı (İ2), millet sevgisi için bir şarkı (İ4), Atatürk sevgisi için altı şarkı (İ4, İ6), doğa sevgisi için iki şarkı (İ8), peygamber sevgisi için bir şarkı (İ8), hayvan sevgisi için yedi şarkı (İ9, İ14), müzik sevgisi için yedi şarkı (İ16, İ17), öğretmen sevgisi için iki şarkı (İ17), anne sevgisi ve okul sevgisi için birer şarkı (İ21). “Dostluk” temasında “arkadaş” kodu altında bir şarkı (İ2), “Saygı” temasında “insan” kodu altında bir şarkı (İ2), “Adalet” temasında “özgürlük” kodu altında bir şarkı (İ4) yer almaktadır. “Sorumluluk” teması, “millî bilinç” kodu ile üç şarkı (İ4, İ6) ve “planlama” kodu ile iki şarkı (İ11) içermektedir. Son olarak, “Vatanseverlik” teması altında, “ecdat” ve “kahramanlık” kodları için dört şarkı (İ6, İ15), “Cumhuriyet” kodu için bir şarkı (İ6) ve “vatani korumak” kodu için bir şarkı (İ7) bulunmaktadır.

Çalışmada “Müzik ve oyun II. kademe (5, 6, 7 ve 8. sınıf) müzik ders kitabında geçen kök değerler nelerdir?” soruna ait bulgular tema (değer), kod, geçme sayısı ve şarkı kodu ile tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: II. Kademe (5, 6, 7 ve 8. sınıf) Müzik Ders Kitabında Geçen Kök Değerler (Dayı, Yılmaz, Koç, Karlıdağ, 2020, s. 11-141).

Tema (Değer)	Kod	Sayı	Şarkı
Sevgi	Sevgili	4	O1,O10,O24
	Sıla	2	O3
	Atatürk	4	O4,O5
	Vatan	4	O6,O15
	Doğa	12	O7,O10,O14,O15
	Peygamber	1	O7
	İnsan	1	O10
	Müzik	3	O12,O14
	Hayvan	4	O13
	Öğretmen	2	O23
Saygı	Millet	2	O4
	Öğretmen	1	O20
	Arkadaş	1	O20
Sorumluluk	Millet	2	O4

	Haberleşme	1	O11
	Görev bilinci	2	O18,O20
Adalet	Özgürlük	1	O4
Vatanseverlik	Millî bilinç	5	O5,O22,O23
	Yurttaşlık	1	O5
	Kahramanlık	4	O6,O8,O22
Dostluk	İnsan	2	O10,O11
	Hayvan	3	O11
	Arkadaş	2	O16
Öz denetim	İstendik davranış oluşturma	8	O25

*Tablo 2’deki şarkı kodlarının açıklamaları Ek 2’de verilmiştir.

Tablo 2, müzik ders kitabında ele alınan çeşitli değerlerin ve bu değerlerin bağlantılı olduğu şarkıların derlendiği bir tematik listeyi içermektedir. “Sevgi” teması, çeşitli alt kategorilere ayrılmış durumdadır: sevgiliye duyulan sevgi için dört şarkı (O1, O10, O24), sıra hasreti için iki şarkı (O3), Atatürk’e duyulan sevgi için dört şarkı (O4, O5), vatan sevgisi için dört şarkı (O6, O15), doğa sevgisi için on iki şarkı (O7, O10, O14, O15), peygamber sevgisi için bir şarkı (O7), insan sevgisi için bir şarkı (O10), müzik sevgisi için üç şarkı (O12, O14), hayvan sevgisi için dört şarkı (O13) ve öğretmen sevgisi için iki şarkı (O23) bulunmaktadır. “Saygı” teması, millete duyulan saygı için iki şarkı (O4), öğretmen saygısı için bir şarkı (O20) ve arkadaş saygısı için bir şarkı (O20) içermektedir. “Sorumluluk” teması, millî bilinç için iki şarkı (O4), haberleşme için bir şarkı (O11) ve görev bilinci için iki şarkı (O18, O20) ile temsil edilmektedir. “Adalet” temasında, özgürlük kodu altında bir şarkı (O4), “Vatanseverlik” temasında ise millî bilinç için beş şarkı (O5, O22, O23), yurttaşlık için bir şarkı (O5) ve kahramanlık için dört şarkı (O6, O8, O22) yer almaktadır. “Dostluk” teması, insan dostluğu için iki şarkı (O10, O11), hayvan dostluğu için üç şarkı (O11) ve arkadaşlık için iki şarkı (O16) içerir. Son olarak, “Öz denetim” teması, istendik davranış oluşturma kodu altında sekiz şarkı (O25) ile sunulmuştur.

Çalışmada “Müzik ve oyun III. kademe (9, 10, 11 ve 12. sınıf) müzik ders kitabında geçen kök değerler nelerdir?” soruna ait bulgular tema (değer), kod, geçme sayısı ve şarkı kodu ile tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3: III. Kademe (9, 10, 11 ve 12. sınıf) Müzik Ders Kitabında Geçen Kök Değerler (Dayı, Yılmaz, Koç, Karlıdağ, 2020, s. 11-92).

Tema (Değer)	Kod	Sayı	Şarkı
Dostluk	Dayanışma	7	L1,L25,L30
	İyi dilek	1	L2
Sevgi	Arkadaş	2	L2
	Sevgili	9	L3,L12,L15,L21
	Atatürk	4	L4,L5,L21
	Vatan	4	L7,L13,L18,L30
	Tanrı	6	L8
	Doğa	19	L9,L17,L18,M22,M25,L30
	Bayrak	3	L13,L19
	Millet	1	L13
	Müzik	2	L17
	Öğretmen	2	L29
Adalet	Özgürlük	1	L4
Sorumluluk	Millî	4	L4,L7
	Bayrak	1	L19
	Görev	2	L23
Vatanseverlik	Kahramanlık	1	L6
	Millî bilinç	3	L13,L29
Saygı	Öğretmen	1	L23

	Arkadaş	1	L23
Sabır	Ömür	4	L26

*Tablo 3'teki şarkı kodlarının açıklamaları Ek 3'te verilmiştir.

Tablo 3 III. kademe (9, 10, 11 ve 12. sınıf) müzik ders kitabında işlenen kök değerleri ve bu değerlerle ilişkilendirilen şarkıları tematik olarak sınıflandırmaktadır. “Dostluk” teması, “dayanışma” kodu altında yedi şarkı (L1, L25, L30) ve “iyi dilek” kodu için bir şarkı (L2) içermektedir. “Sevgi” teması altında, arkadaşına duyulan sevgi için iki şarkı (L2), sevgiliye duyulan sevgi için dokuz şarkı (L3, L12, L15, L21), Atatürk'e duyulan sevgi için dört şarkı (L4, L5, L21), vatana duyulan sevgi için dört şarkı (L7, L13, L18, L30), Tanrı sevgisi için altı şarkı (L8), doğa sevgisi için on dokuz şarkı (L9, L17, L18, M22, M25, L30), bayrak sevgisi için üç şarkı (L13, L19), millet sevgisi için bir şarkı (L13), müzik sevgisi için iki şarkı (L17) ve öğretmen sevgisi için iki şarkı (L29) bulunmaktadır. “Adalet” teması, özgürlük kodu altında bir şarkı (L4) ile temsil edilirken, “Sorumluluk” teması millî sorumluluk için dört şarkı (L4, L7), bayrak sorumluluğu için bir şarkı (L19) ve genel görev bilinci için iki şarkı (L23) içermektedir. “Vatanseverlik” teması, kahramanlık için bir şarkı (L6) ve millî bilinç için üç şarkı (L13, L29) ile ifade edilmektedir. “Saygı” temasında öğretmen saygısı ve arkadaş saygısı için birer şarkı (L23) yer almaktadır. Son olarak, “Sabır” teması, “ömür” kodu altında dört şarkı (L26) ile yer almıştır.

Çalışmada “Özel Eğitim Meslek Okulu müzik ders kitabında geçen kök değerler nelerdir?” soruna ait bulgular tema (değer), kod, geçme sayısı ve şarkı kodu ile tablo 4 de verilmiştir.

Tablo 4: Özel Eğitim Meslek Okulu Müzik Eğitim Kitabında Geçen Kök Değerler (Göktürkler, Kaplan Coşgun Başar, 2018, s. 2-111).

Tema (Değer)	Kod	Sayı	Şarkı
Sorumluluk	Çalışkanlık	3	M1
	Millî	7	M8,M10,M42,M46,M50
Sevgi	Vatan	16	M1,M12,M25,M30,M34,M36,M40,M42,M46,M56
	Millet	4	M1,M36
	Doğa	21	M3,M14,M31,M32,M38,M45,M49
	Sevgili	20	M4,M18,M21,M23,M24,M26,M53,M54,M55
	Atatürk	10	M9,M10,M34,M39,M40,M42,M44,M56
	Öğretmen	3	M11
	Bayrak	5	M15,M36,M50
	Evlat	1	M22
	İnsan	1	M28
	Bilgi	1	M28
Dostluk	Dayanışma	1	M2
	Birliktelik	1	M2
	Arkadaşlık	12	M3,M16,M25,M33,M38,M45
Öz denetim	İstendik davranış	12	M6,M7
	oluşturma		
Vatanseverlik	Cumhuriyet bilinci	2	M8
	Kahramanlık	16	M9,M29,M30,M39,M40,M50,M56
	Millî bilinç	13	M9,M34,M36,M42,M48
Sabır	Kadere razı gelme	1	M27
Adalet	Bağımsızlık	2	M28

*Tablo 4'teki şarkı kodlarının açıklamaları Ek 4'te verilmiştir.

Tablo 4 Özel Eğitim Meslek Okulu müzik ders kitabında işlenen kök değerleri ve bu değerlerle ilişkilendirilen şarkıları tematik olarak sınıflandırmaktadır. “Sorumluluk” teması altında, “çalışkanlık” kodu ile üç şarkı (M1) ve “millî” kodu ile yedi şarkı (M8, M10, M42, M46, M50) yer almaktadır. “Sevgi” teması, vatan sevgisi için on altı şarkı (M1, M12, M25, M30, M34, M36, M40, M42, M46, M56), millet sevgisi için dört şarkı (M1, M36), doğa sevgisi için yirmi bir şarkı (M3, M14, M31, M32, M38, M45, M49), sevgiliye duyulan sevgi için yirmi şarkı (M4, M18, M21, M23, M24, M26, M53, M54, M55), Atatürk sevgisi için on şarkı (M9, M10, M34, M39, M40, M42, M44, M56), öğretmen sevgisi için üç şarkı (M11), bayrak sevgisi için beş şarkı (M15, M36, M50), evlat sevgisi için bir şarkı (M22) ve insan ve bilgi sevgisi için birer şarkı (M28) içermektedir. “Dostluk” teması, dayanışma ve birliktelik için birer şarkı (M2) ve arkadaşlık için on iki şarkı (M3, M16, M25, M33, M38, M45) ile temsil edilmektedir. “Öz denetim” teması, istendik davranış oluşturma kodu altında on iki şarkı (M6, M7) içermekte, “Vatanseverlik” teması ise cumhuriyet bilinci için iki şarkı (M8), kahramanlık için on altı şarkı (M9, M29, M30, M39, M40, M50, M56) ve millî bilinç için on üç şarkı (M9, M34, M36, M42, M48) ile ifade edilmektedir. “Sabır” temasında, kadere razı gelme kodu için bir şarkı (M27) ve “Adalet” temasında, bağımsızlık kodu için iki şarkı (M28) bulunmaktadır.

3. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma, farklı eğitim kademelerindeki (İlkokul I. kademe 1-4. sınıflar, ortaokul II. kademe 5-8. sınıflar, lise III. kademe 9-12. sınıflar) ve özel eğitim meslek liselerinde okuyan hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilere ait müzik ders kitaplarında yer alan değerler eğitiminin kapsamını ve etkinliğini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın odak noktası, müzik ders kitaplarında temsil edilen kök değerlerin, öğrencilerin sosyal ve ahlaki gelişimlerine katkısını incelemek ve bu materyallerin mevcut eğitim müfredatı içindeki yerini analiz etmektir. Bu bağlamda, yapılan değerlendirmelere ait sonuçlar ve bu sonuçlarla benzer ve farklı literatürde yer alan araştırmalara aşağıda yer verilmiştir.

I. kademe (1, 2, 3 ve 4. sınıf) müzik ders kitabında toplam 21 şarkının olduğu görülmüştür. Şarkılardan dördünde kök değere rastlanmamıştır. Kitabın tamamında 61 kök değer kodu belirlenmiştir. Her bir kök değer için ise sorumluluk 5, sevgi 35, dostluk 1, vatanseverlik 8, sorumluluk 5, saygı 1 ve adalet 1 kere kullanıldığı görülmüştür. Buna göre azalan sıra ile kullanılan kök değerlerin sevgi, vatanseverlik, öz denetim, dostluk, sorumluluk, saygı ve adalet olduğu belirlenmiştir. Kitabın tamamında yardımseverlik, dürüstlük ve sabır kök değerine ait bir şarkının olmadığı görülmüştür.

II. kademe (5, 6, 7 ve 8. sınıf) müzik ders kitabında toplam 26 şarkının olduğu görülmüştür. Şarkılardan beşinde kök değere rastlanmamıştır. Kitabın tamamında 72 kök değer kodu belirlenmiştir. Her bir kök değer için ise sorumluluk 5, sevgi 37, dostluk 7, vatanseverlik 10, öz denetim 8, saygı 4 ve adalet 1 kere kullanıldığı görülmüştür. Buna göre azalan sıra ile kullanılan kök değerlerin sevgi, vatanseverlik, öz denetim, dostluk, sorumluluk, saygı ve adalet olduğu belirlenmiştir. Kitabın tamamında dürüstlük, sabır ve yardımseverlik kök değerine ait bir şarkının olmadığı görülmüştür. Türkben (2019) tarafından Türkçe ders kitapları üzerine yapılan araştırmalarla paralellik göstermektedir, bu çalışmada da 'sevgi', 'saygı', 'yardımlaşma' ve 'duyarlılık' gibi değerlerin öne çıktığı belirtilmiştir. Bununla birlikte, Uçar ve Çetinkaya (2021) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, hayat bilgisi ders kitaplarında 'sorumluluk', 'dostluk', 'saygı' ve 'öz denetim' değerlerinin daha yoğun işlendiği, ancak 'dürüstlük', 'sabır', 'adalet' ve 'yardımseverlik' gibi diğer değerlerin daha az temsil edildiği tespit edilmiştir. Bu sonuçlar,

çalışmamızda müzik ders kitaplarından elde edilen değerlendirme ile uyumlu olup, bazı değerlerin diğerlerine göre daha az işlenmesi, literatürde gözlemlenen genel bir eğilimi yansıtmaktadır.

II. kademe (9, 10, 11 ve 12. sınıf) müzik ders kitabında toplam 30 şarkının olduğu görülmüştür. Şarkılardan sekizinde kök değere rastlanmamıştır. Kitabın tamamında 76 kök değeri belirlenmiştir. Her bir kök değeri için ise sorumluluk 7, sevgi 50, dostluk 8, vatanseverlik 4, sabır 4, saygı 2 ve adalet 1 kere kullanıldığı görülmüştür. Buna göre azalan sıra ile kullanılan kök değerlerin sevgi, dostluk, sorumluluk, vatanseverlik, sabır ve saygı olduğu belirlenmiştir. Kitabın tamamında dürüstlük, yardımseverlik ve öz denetim kök değerine ait bir şarkının olmadığı görülmüştür.

Özel Eğitim Meslek Okulu müzik eğitim kitabında toplam 56 şarkının olduğu görülmüştür. Şarkılardan on tanesinde kök değere rastlanmamıştır. Ders kitabında bir şarkısında başlık, nota ve şarkı sözü uyumsuzluğu olduğu belirlenmiştir. Kitabın tamamında 152 kök değeri belirlenmiştir. Her bir kök değeri için ise sorumluluk 10, sevgi 82, dostluk 14, öz denetim 12, vatanseverlik 31, sabır 1 ve adalet 2 kere kullanıldığı görülmüştür. Buna göre azalan sıra ile kullanılan kök değerlerin sevgi, vatanseverlik, dostluk, öz denetim, sorumluluk, adalet ve sabır olduğu belirlenmiştir. Kitabın tamamında dürüstlük, saygı ve yardımseverlik kök değerine ait bir şarkının olmadığı görülmüştür. Çalışmaya paralel olarak bazı çalışmalarda, incelenen ders kitaplarında dürüstlük, sabır ve adalet gibi değerlerin diğerlerine göre daha az temsil edildiğini ortaya koymuştur (Çetinkaya ve Metin, 2018; Özkan, 2017; Şara, Keyvanoğlu ve Tuna, 2017).

Çalışmada I, II ve III. kademe müzik ders kitaplarında 'sevgi' değerinin, incelenen tüm kademelerde en yoğun şekilde işlenen kök değeri olduğu belirlenmiştir. Bu, Türkben (2019) tarafından hazırlanan Türkçe ders kitaplarında değerler eğitimi yönelik araştırmanın sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

Bu sonuçlar, belirli değerlerin ders materyallerindeki yerinin genel bir eğilim olarak ele alınabileceğini gösterir. Güzel (2013) ve Yaşaroğlu (2013) tarafından yapılan çalışmalarda, ders kitaplarında en az rastlanan değerler olarak misafirperverlik, barış, şiddetsiz hayat ve ahlak gibi farklı kavramlar belirlenmiştir. Güzel (2013) misafirperverlik ve barış değerlerine; Yaşaroğlu (2013) ise barış, şiddetsiz hayat ve ahlak değerlerine ders kitaplarında daha az yer verildiğini tespit etmiştir. Bu çalışmada, söz konusu değerler temel değerler arasında sayılmadığı için ders kitaplarında bu değerlerin incelenmesine yer verilmemiştir.

Çalışmamızda en az işlenen kök değerler olan dürüstlük, sabır, adalet ve yardımseverlik gibi değerlerin ders kitaplarına daha etkin bir şekilde entegre edilmesi önerilmektedir. Bu değerleri öğrencilere etkili bir şekilde öğretmek için, müfredat geliştiricileri ve ders kitabı yazarları, içerikleri bu değerlerle zenginleştirilmiş hikayeler, senaryolar ve somut örnekler içerecek şekilde güncellemelidir. Ayrıca, öğretmenlerin bu değerleri derslerde başarıyla işleyebilmeleri için özel eğitim programları ve metodolojik destek sağlanmalıdır. Bu yaklaşım, öğrencilerin sosyal ve ahlaki gelişimlerine daha dengeli ve kapsamlı bir katkıda bulunacak ve değer eğitiminin tüm yönleriyle ele alınmasını sağlayacaktır. Bu şekilde, müzik eğitiminin sadece sanatsal becerileri değil, aynı zamanda bireylerin toplumsal uyum ve sorumluluk duygularını da pekiştirmesi amaçlanabilir.

Kaynaklar

- Çetinkaya, S. ve Metin, U. (2018). Değerler eğitimi açısından 2017-2018 eğitim öğretim döneminde kullanılan 2. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarının incelenmesi., H. Adıyaman. (Ed.), *III. Uluslararası Türk Coğrafyası Sosyal Bilimler Araştırmaları Kongresi Bildiriler Kitabı*. Academia, 03-05 Eylül 2018, s. 318-328.
- Dayı, E., Yılmaz, B., Koç, C. ve Karlıdağ, K. (2020). *Müzik ve oyun I. kademe ders kitabı (1, 2, 3 ve 4. Sınıf)*. Ankara: MEB.
- Dayı, E., Yılmaz, B., Koç, C. ve Karlıdağ, K. (2020). *Müzik ve oyun II. kademe 5, 6, 7 ve 8. sınıf ders kitabı*. Ankara: MEB.
- Dayı, E., Yılmaz, B., Koç, C. ve Karlıdağ, K. (2020). *Müzik ve oyun III. kademe 9, 10, 11 ve 12. sınıf ders kitabı*. Ankara: MEB.
- Demir, F. (2018). *Değer öğretim yaklaşımlarına göre hayat bilgisi dersinde değerler eğitimi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Fırat, H. (2021). *Zehra Ünüvar'ın çocuk kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Göktürkler, E. D., Kaplan, H. ve Coşgun Başar, M. (2018). *Özel Eğitim Meslek Okulu müzik eğitim kitabı*. Ankara: MEB.
- Gülşahin, K. M. (2019). *Özel eğitim okulu yapılarının Michel Foucault' nun iktidar kuramı çerçevesinde incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Güzel, D. (2013). *3. Sınıf hayat bilgisi ders kitaplarının temel evrensel değerleri içermesi bakımından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kahramanoğlu, R. (2019). Türk kültür tarihinde ve Türkiye'de değerler eğitimi. B. Özer. (Ed.), *Karakter ve değerler eğitimi içinde* (s. 96-115). Ankara: Pegem Akademi.
- Karasar, N. (2015). *Betimsel araştırma yöntemi*, (28. Basım), Ankara: Nobel.
- Kırşehirli, M. (2011). *Zihin engelli çocuklara özbakım becerilerinin şarkı yoluyla öğretilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kuşdil, M. E. ve Kağıtçıbaşı, Ç. (2000). Türk öğretmenlerin değer yönelimleri ve Schwartz değer kuramı. *Türk Psikoloji Dergisi*, 15(45), 59-76. <https://psikolog.org.tr/tr/yayinlar/dergiler/1031828/tpd130044332000000m000233.pdf>
- MEB (2014). Millî Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları yönetmeliği. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/07/20140726-4.htm>
- MEB (2018). *Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği*. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_07/09101900_ozel_egitim_hizmetleri_yonetmeli_07072018.pdf
- Önal, O. (2010). *Otistik çocuklarda müzik eğitimi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özkan, Z. S. (2017). *Hayat bilgisi ders kitaplarındaki metin ve görsellerin değerler açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ordu: Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Pektaş, S., Düzkantar, A. ve Yurga, C. (2016). Parent Opinions on Use of Music for the Education of Children with Special Education Needs. *Inonu University Journal of Arts and Design*, 6(14), 1-17. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/317787>
- Sandall, S. R. ve Schwartz, I. S. (2014). *Özel gereksinimli okul öncesi çocukların öğretiminde temel yapı taşları* (Çev. H. Bakkaloğlu). Ankara: Pegem Akademi.
- Şara, P., Keyvanoğlu, A. A. ve Tuna, M. (2017). 2009 ve 2015 yıllarında yayımlanan hayat bilgisi programındaki ortak değerlerin 1. sınıf ders kitaplarına yansımaları. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(10), 126-143. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/563242>
- Türkben, T. (2019). Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin iletildiği değerler açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(3), 508-526. [Doi:10.16916/aded.541659](https://doi.org/10.16916/aded.541659)
- Uçar, F. H., Çetinkaya, S. (2021). İlkokul hayat bilgisi ders kitaplarında değerler eğitimi. *Oltu Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*. 2(2): 275-291. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1654025>
- Yaşaroğlu, C. (2013). Hayat bilgisi dersi kazanımlarının değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 8(7), 849-858. [Doi:10.7827/TurkishStudies.4838](https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.4838)
- Yıldırım A, Şimşek H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

In the data collection process of this study, document analysis method was used. This method aims to reach comprehensive information about the subject (Yıldırım and Şimşek, 2013, p. 223). In the research process, the music textbooks of the 1st stage (1st, 2nd, 3rd and 4th grades), 2nd stage (5th, 6th, 7th and 8th grades), 3rd stage (9th, 10th, 11th and 12th grades) and vocational high schools, which were studied by students with mild mental retardation, were examined and the root values in the book were analyzed in detail. The root values included in the curriculum are justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism and helpfulness.

In the 1st Grade (1st, 2nd, 3rd, and 4th grades) Music Textbook, a total of 21 songs were found. Four of these songs did not contain any core values. Throughout the entire book, 61 core value codes were identified. The usage frequency for each core value was as follows: responsibility was mentioned 5 times, love 35 times, friendship 1 time, patriotism 8 times, respect 1 time, and justice 1 time. Based on this data, the core values were used in the following descending order: love, patriotism, self-regulation, friendship, responsibility, respect, and justice. It was also noted that the entire book did not contain any songs related to the core values of helpfulness, honesty, or patience.

In the 2nd Grade (5th, 6th, 7th, and 8th grades) Music Textbook, a total of 26 songs were identified. Five of these songs did not contain any core values. Throughout the entire book, 72 core value codes were identified. The usage frequency for each core value was as follows: responsibility was mentioned 5 times, love 37 times, friendship 7 times, patriotism 10 times, self-regulation 8 times, respect 4 times, and justice 1 time. Based on this data, the core values were used in the following descending order: love, patriotism, self-regulation, friendship, responsibility, respect, and justice. It was also noted that the entire book did not contain any songs related to the core values of honesty, patience, or helpfulness.

In the 3rd Grade (9th, 10th, 11th, and 12th grades) Music Textbook, a total of 30 songs were identified. Eight of these songs did not contain any core values. Throughout the entire book, 76 core value codes were identified. The usage frequency for each core value was as follows: responsibility was mentioned 7 times, love 50 times, friendship 8 times, patriotism 4 times, patience 4 times, respect 2 times, and justice 1 time. Based on this data, the core values were used in the following descending order: love, friendship, responsibility, patriotism, patience, and respect. It was also noted that the entire book did not contain any songs related to the core values of honesty, helpfulness, or self-regulation.

In the Special Education Vocational School Music Education Textbook, a total of 56 songs were identified. Ten of these songs did not contain any core values. It was also noted that one song had inconsistencies among its title, notation, and lyrics. Throughout the entire book, 152 core value codes were identified. The usage frequency for each core value was as follows: responsibility was mentioned 10 times, love 82 times, friendship 14 times, self-regulation 12 times, patriotism 31 times, patience 1 time, and justice 2 times. Based on this data, the core values were used in the following descending order: love, patriotism, friendship, self-regulation, responsibility, justice, and patience. It was also noted that the entire book did not contain any songs related to the core values of honesty, respect, or helpfulness.

The study determined that in the 1st, 2nd, and 3rd Grade Music Textbooks, the value of 'love' was the most prominently featured core value across all grades examined. This finding aligns with the results of the research conducted by Türkben (2019), which showed that values such as 'love,' 'respect,' 'cooperation,' and 'sensitivity' were prominently featured in Turkish language textbooks. The study conducted by Uçar and Çetinkaya (2021) revealed that in the life sciences textbooks designed for 1st, 2nd, and 3rd grades from the 2018-2019 academic year onwards, the values of 'responsibility,' 'friendship,' 'respect,' and 'self-regulation' were the most frequently represented, while values like 'honesty,' 'patience,' 'justice,' and 'helpfulness' were significantly less represented. In parallel with this study, other research has also shown that values such as honesty, patience, and justice are less represented in textbooks compared to other values (Çetinkaya & Metin, 2018; Özkan, 2017; Şara, Keyvanoğlu & Tuna, 2017). These results suggest that the prominence of certain values in educational materials can be considered a general trend. Research by Güzel (2013) and Yaşaroğlu (2013) identified hospitality, peace, non-violence, and morality as some of the least represented values in textbooks. Specifically, Güzel (2013) found that hospitality and peace were less emphasized, while Yaşaroğlu (2013) found that peace, non-violence, and morality were given less attention in textbooks. This study did not focus on these values as they are not considered among the primary core values analyzed.

The results of the study indicate that the music textbooks examined tend to focus on certain core values within the curriculum. Specifically, values such as love, patriotism, and friendship are frequently emphasized. However, the near absence of critical social values such as honesty, respect, and helpfulness points to a significant shortcoming in the textbooks' capacity to support moral and ethical development. It is recommended that the curriculum be revised to address these deficiencies. Integrating a broader range of core values into the textbooks would enable students to better understand and embrace these fundamental values. This approach suggests that music classes should be designed not only to develop artistic skills but also to enhance students' social and moral growth. By doing so, music education can aim to reinforce both the social cohesion and sense of responsibility among individuals.

Ekler

Ek 1: I. Kademe (1, 2, 3 ve 4. Sınıf) Müzik Ders Kitabında Yer Alan Şarkılar ve Kodları (Dayı, Yılmaz, Koç, Karlıdağ, 2020, s. 33-120)

No	Şarkı Adı	Bestecisi	Kodu
1	Dikkatlice Dinle	Söz-Müzik Kenan Karlıdağ	İ 1
2	Gönül Dağı	Yöresi: Kırşehir Kaynak Kişi Neşet Ertaş	İ 2
3	Sis Dağının Başında	Türkü (Anonim)	İ 3
4	Cumhuriyet Marşı	Söz-Müzik Zati Arca	İ 4
5	23 Nisan	Söz ve Müzik: Halil Bedii Yönetken	İ 5
6	Atam	Söz-Müzik Ziya Aydıntan	İ 6
7	Çanakkale İçinde	Yöresi Kastamonu Kaynak Kişi İhsan Ozanoğlu	İ 7
8	Sordum Sarı Çiçeğe	İlahi Söz: Yunus Emre	İ 8
9	Hayvanlar	Söz-Müzik Gamze Ç.Çetin	İ 9
10	Pazara Gidelim	Söz- Müzik : Muammer Sun	İ 10
11	Tık-Tak	Söz ve Müzik: Ayhan Öztürk	İ 11
12	Çalgılar	Söz -Müzik :Hilmi Seyrek	İ 12
13	Taşitlar	Söz-Müzik: Sefai Acay	İ 13
14	Ali Babanın Çifliği	?	İ 14
15	Sarı Zeybek	Yöresi : Rumeli Kaynak Kişi: Osman Pehlivan	İ 15
16	Çalgıları Tanıyalım	Söz-Müzik: Gamze Ç.Çetin	İ 16
17	Müzik Öğretmenim	Söz ve Müzik: Kenan Karlıdağ	İ 17
18	Süt İçtim Dilim Yandı	Yöresi: Kilis	İ 18
19	Uzun İnce Bir Yoldayım	Yöresi: Sivas- Şarkışla Kaynak Kişi: Aşık Veysel Şatıroğlu	İ 19
20	Neşeli Ol	Söz-Müzik Ziya Aydıntan- Saip Egüz	İ 20
21	Yaşasın Okulumuz	Söz: Ahmet Muhtar Ataman Müzik: Alman Ezgisi	İ 21

Ek 2: II. Kademe (5, 6, 7 ve 8. sınıf) Müzik Ders Kitabında Yer Alan Şarkılar ve Kodları (Dayı, Yılmaz, Koç, Karlıdağ, 2020, s. 11-141).

No	Şarkı Adı	Bestecisi	Kodu
1	Bilmem Şu Feleğin Bende Nesi Var	Yöresi Orta Anadolu	O 1
2	Kızılıklar Oldu Mu	Yöresi: Edirne/Keşan Kaynak Kişi Yöre Ekibi	O 2
3	Bizim Eller Ne Güzel Eller	Yöresi Van Kaynak Kişi Sadettin Kutlu	O 3
4	Cumhuriyet Marşı	Söz-Müzik Zati Arca	O 4
5	Atatürk Ölmedi	Söz ve Müzik: Erdoğan Okyay	O 5
6	Vatan Marşı	Söz Cemal Edhem Müzik Musa Süreyya	O 6
7	Sordum Sarı Çiçeğe	İlahi Söz Yunus Emre	O 7
8	Çanakale Türküsü	Yöresi Kastamonu Kaynak Kişi İhsan Ozanoğlu	O 8
9	Vücudumuz	Söz-Müzik Saip Egüz	O 9
10	Kara Toprak	Yöresi Sivas/Şarkışla Kaynak Kişi Aşık Veysel Şatıroğlu	O 10
11	Arkadaşım Eşsek	Söz ve Müzik: Barış Manço	O 11
12	Ne Güzel Şarkı	Söz Halil Bedii Yönetken Müzik Fransız Ezgi	O 12
13	Ali Babanın Çiftliği	Anonim	O 13
14	Şarkı Söylerim	Söz-Müzik Çağdaş Sevinç	O 14
15	Güzel Türkiye	Söz-Müzik İdil Özkan	O 15
16	Oyun	Söz Hasan Toraganlı-Müzik Johannes Brahms	O 16
17	Çalalım	Söz ve Müzik: Gamze Ç.Çetin	O 17
18	Bezirgan Başı	Geleneksel Müzikli Oyun	O 18
19	Haydi Biliniz	Söz-Müzik Saip Egüz	O 19
20	Dikkatlice Dinle	Söz-Müzik Kenan Karlıdağ	O 20
21	Fidayda(Hüdayda)	Yöresi Ankara	O 21

		Kaynak Kişi Sadık Ergun- Bayram Aracı	
22	23 Nisan	Söz-Müzik Halil Bedii Yönetken	O 22
23	Öğretmenim	Söz-Rakım Çalaçapa Müzik Erdoğan Okyay	O 23
24	Üsküdüara Gider İken(Katibim)	Yöresi İstanbul Kaynak Kişi Nuri Halil Poyraz	O 24
25	Neşeli Ol	Söz-Müzik Ziya Aydınıtan -Saip Egüz	O 25

Ek 3: III. Kademe (9, 10, 11 ve 12. sınıf) Müzik Ders Kitabında Yer Alan Şarkılar ve Kodları
(Dayı, Yılmaz, Koç, Karlıdağ, 2020, s. 11-92).

No	Şarkı Adı	Bestecisi	Kodu
1	Gel Bize Katıl Bize	Söz ve Müzik: Muammer Sun	L 1
2	Çökertme Zeybeği	Yöresi: Bodrum-Muğla Kaynak Kişi: Rüştü Gür	L 2
3	Delilo	Yöresi :Diyarbakır	L 3
4	Cumhuriyet Marşı	Söz-Müzik Zati Arca	L 4
5	Atam	Söz ve Müzik: Gamze .Ç.Çetin	L 5
6	Çanakkale İçinde	Yöresi: Kastamonu Kaynak Kişi İhsan Ozanoğlu	L 6
7	Vatan Marşı	Söz Cemal Edhem Müzik Musa Süreyya	L 7
8	Ben Yürürüm Yane Yane	Söz ve Müzik: Yunus Emre Kaynak Trt Nota Arşivi	L 8
9	Yurdumda	Söz-Müzik Mahir Dinçer	L 9
10	Kara Basma İz Olur	Yöresi Bayburt Kaynak Kişi Mustafa Ahıskalı	L 10
11	Sarı Çizmeli Mehmet Ağa	Söz ve Müzik: Barış Manço	L 11
12	Samanyolu	Söz Teoman Alpay Müzik Metin Bakey	L 12
13	İstiklal Marşı	Yazarı Mehmet Akif Ersoy Mestecisi Osman Zeki Üngör	L13
14	Erik Dalı Gevrekçir	Yöresi Burdur Kaynak Kişi Özgür Kaya	L 14
15	Dillirga	Yöresi Kıbrıs	L15
16	Çalalım	Söz-Müzik Gamze Ç.Çetin	L 16
17	Şarkı Söylerim	Söz ve Müzik: Çağdaş Sevinç	L 17
18	Güzel Türkiye	Söz-Müzik İdil Özkan	L 18
19	Bayrağım	Söz Hasan Ali Yücel Müzik Halil Berii Yönetken	L 19

20	Müzaadenizle Çocuklar	Söz-Müzik Barış Manço	L 20
21	Atabarı	Yöresi Artvin	L 21
22	Orman	Söz-Müzik Erdoğan Okyay	L 22
23	Dikkatlice Dinle	Söz-Müzik Kenan Karlıdağ	L 23
24	Ula Ula Niyazi	Yöresi Rize Kaynak Kişi Emin Yağcı	L 24
25	Gençlik Marşı	Söz Ali Ulvi Elöve Müzik Felix Körling	L 25
26	Uzun İnce Bir Yoldayım	Aşık Veysel	L 26
27	Mektebin Bacaları	Yöresi Muş Kaynak Kişi Muazzez Turing- Trt	L 27
28	Vücudumuz	Söz Müzik Gamze Ç.Çetin	L 28
29	Öğretmenim	Söz Rakım Çalaçapa Müzik Erdoğan Okyay	L 29
30	Oynaya Oynaya Gelin Çocuklar	Söz Adnan Çakmakçıoğlu Müzik Salih Aydoğan	L 30

Ek 4: Özel Eğitim Meslek Okulu Müzik Eğitim Kitabında Geçen Şarkılar ve Kodları (Göktürkler, Kaplan Coşgun Başar, 2018, s. 2-111).

No	Şarkı Adı	Bestecisi	Kodu
1	Çok Çalışkan Olmalıyız	Söz ve Müzik: Sefayi Acay	M 1
2	Gel Bize Katıl Bize	Söz ve Müzik: Muammer Sun	M 2
3	Kırlara Doğru	Söz ve Müzik: Ziya Aydınlan	M 3
4	Delilo	Yöresi: Diyarbakır	M 4
5	Çoban	Söz ve Müzik: Saip Egüz	M 5
6	Neşeli Ol Ki	Uyarlama: Ziya Aydınlan- Saip Egüz	M 6
7	Sağlık Öğütleri	Çek Şarkısı	M 7
8	Cumhuriyet	Söz ve Müzik: Sefai Acay	M 8
9	10. Yıl Marşı	Söz: Behçet Kemal Çağlar- Faruk Nafiz Çamlıbel, Müzik: Cemal Reşit Rey	M 9
10	Atatürk	Söz ve Müzik: İsa Coşkuner	M 10
11	Sen Varsın Öğretmenim	Söz ve Müzik: Yücel Elmas	M 11
12	Güzel Anadolu	Söz ve Müzik: Hasan Toraganlı	M 12
13	Ömürde Çiçek Gibi	Skoç Şarkısı- Uyarlama: Ali Ulvi Elöve	M 13
14	Orman	Söz ve Müzik: Erdoğan Okyay	M 14
15	Bayrağım	Hasan Ali YÜCEL	M15
16	Yürüyelim Dostlar	Macar Ezgisi- Söz: Muammer Sun	M 16
17	Yeni Yıl Sevinci	Söz ve Müzik: Erdoğan Okyay	M 17
18	Dere Kenarında Taş Ben Olaydım	Yöresi: Şebinkarahisar	M 18
19	Kış	Söz ve Müzik: Fuad Koray	M 19
20	İndim Dere Irmağa (Cilve Loy)	Yöresi: Artvin	M 20
21	Bilmem Şu Feleğin	Yöresi: Orta Anadolu	M 21
22	Arzu Gızım	Azeri	M 22
23	Bir Dalda İki Kiraz	Saba Türkü	M 23
24	Katibim (Üsküdar'a Gider İken)	İstanbul Türküsü	M 24
25	Memleketim	Söz: Fikret Şenes -Müzik: S. Sunay	M 25
26	Dağlar Dağlar	Söz ve Müzik: Barış Manço	M 26
27	Dertli Dolap	Söz: Yunus Emre- Müzik: Ahmed Adnan Saygun	M 27

28	Neşeye Şarkı	Söz: Ziya Aydıntan, Saip Egüz Müzik : Ludwig van Beethoven	M 28
29	Çanakkale Türküsü	Yöresi: Kastamonu	M 29
30	Kahraman Erler	Söz ve Müzik: Burhan Hüseyin	M 30
31	Bahar	Alman Ezgisi- Söz: Ziya Aydıntan, Saip Egüz	M 31
32	Yurdumda	Söz ve Müzik: Mahir Dinçer	M 32
33	Dostluk	Uyarlama:Edward Zuckmayer- Süleyman Tamer	M 33
34	23 Nisan	Söz ve Müzik: Saip Egüz	M 34
35	Cumhuriyet Marşı	Söz ve Müzik: Hasan Toraganlı	M 35
36	İstiklal Marşı	Mehmet Akif Ersoy	M36
37	İleri Marşı	Söz: Celal Erdem- Müzik:Faik Canselen	M 37
38	Gençlik Marşı	İsveç Şarkısı- Uyarlama: Ali Ulvi Elöve	M 38
39	Hoş Gelişler Ola	Yöresi: Kars	M 39
40	İzmir Marşı	?	M 40
41	Drama'nın İçinde	Yöresi: Trakya	M 41
42	Emanetine Sahibim	Söz ve Müzik: Mustafa Polat	M 42
43	Ey Yüce Atam	Söz ve Müzik: Sefai Acay	M 43
44	Gençlik Marşı	Söz: Fazıl Hüsnü Dağlarca-Müzik: Cenan Akın	M 44
45	Sevgi Çiçekleri	Söz ve Müzik: İsa Coşkun	M 45
46	Vatan Marşı	Söz: Cemal Ethem- Müzik: Musa Süreyya	M 46
47	Neşeli Günler	Müzik: Richard Rodgers	M 47
48	Adımız Andımızdır	Söz: Behçet Kemal Çağlar- Müzik: Ahmet Muhtar Ataman	M 48
49	Ağacı Kiskanırım	Söz ve Müzik: Cenan Akın	M 49
50	Bayrağım	Söz: Hasan Ali Yücel- Müzik: Halil Bedii Yönetken	M 50
51	Bak Yine Geçti Bahar	Söz: Nihat Etiz- Müzik: İzzet Altınbaş	M 51
52	Manastır	Yöresi: Rumeli	M 52

53	Maçka Yolları	Yöresi: Maçka	M 53
54	Eminem	Yöresi: Tokat	M 54
55	Seherde Bir Bülbül	Yöresi: Şenkaya	M 55
56	Ankara Türküsü	Söz ve Müzik: Mahmut Ragıp Gazimihal	M 56